

Utrikesförvaltningens handlingsplan
för feministisk utrikespolitik 2015–2018
med indikativa åtgärder för år 2018

Sammanfattning

Global jämställdhet är fortfarande en vision – inte verklighet.

Sveriges feministiska regering vill förverkliga visionen. Jämställdhet är ett mål i sig, men också en förutsättning för att nå andra övergripande mål som fred, säkerhet och hållbar utveckling.

Därför fortsätter arbetet för jämställdhet och mänskliga rättigheter med oförminskad kraft och vi har också tagit ett steg till. Som första land i världen bedriver Sverige, sedan 2014, en feministisk utrikespolitik.

Otaliga kvinnor och flickor upplever fortfarande en skriande brist på rättigheter, representation och resurser. Den feministiska utrikespolitiken ska bidra till konkreta resultat som stärker såväl jämställdheten som alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Fokus ligger på att stärka kvinnors och flickors rättigheter, representation och resurser.

Arbetet ska ske genom att hela utrikespolitiken – inte minst arbetet för fred och säkerhet – omsätter ett systematiskt jämställdhetsperspektiv byggt på kunskap och analys.

Den här handlingsplanen anger riktningen för utrikesförvaltningens arbete med den feministiska utrikespolitiken med hjälp av sex långsiktiga mål. Utrikesförvaltningen ska bidra till alla kvinnors och flickors: 1. fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna; 2. frihet från fysiskt, psykiskt och sexuellt våld; 3. medverkan i att förebygga och lösa konflikter, och i att bygga fred efter konflikt; 4. politiska deltagande och inflytande inom alla samhällsområden; 5. ekonomiska rättigheter och egenmakt; och 6. sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter (SRHR). Målen är breda för att motsvara utmaningarna, täcka hela den globala agendan och göra det möjligt att samverka med utrikespolitikens olika verktyg. Det gör att utrikesförvaltningen kan arbeta för alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna, inklusive genom att motverka alla former av våld och diskriminering som begränsar deras handlingsutrymme.

Planen anger också hur arbetet ska bedrivas vad gäller både utgångspunkter, verktyg och aktörer. Vidare framhålls vikten av att involvera män och pojkar i förändringsarbetet för jämställdhet.

Handlingsplanen är en del av utrikesförvaltningens verksamhetsplanerings- och resursprocess, vilket gör att den uppdateras och följs upp varje år. På det sättet underlättar vi genomförandet och borgar för resultat i utrikes-, säkerhets-, utvecklings-, främjande- och handelspolitiken, inklusive i förverkligandet av Agenda 2030 och de globala målen. Den årliga uppföljningen gör det möjligt att lära av erfarenheter och nya data, dra nytta av löpande samråd och synliggöra fler utmaningar.

Under 2018 fortsätter arbetet med de områden som varit i fokus under 2016–2017 men breddas också till fler områden. Utöver detta fortsätter arbetet med övriga processer som bidrar till de övergripande målen, inklusive genom utrikesförvaltningens interna arbete med att stödja och manifestera genomförandet av den feministiska utrikespolitiken.

Med detta breda, djupa och systematiska arbete ska den feministiska utrikespolitiken fortsätta att utvecklas och nå resultat som bidrar till jämställdhet och stärker alla kvinnors och flickors rättigheter, representation och resurser.

Innehåll

Sammanfattning	1
Förord.....	3
1. Mål 2015–2018 och indikativa åtgärder för arbetet 2018.....	4
2. Utgångspunkter och förhållningssätt	12
2.1 Övergripande	12
2.2 Internationella utgångspunkter och EU-utgångspunkter.....	12
2.3 Nationella utgångspunkter.....	13
2.4 Jämställdhetsintegrering i Regeringskansliet.....	13
2.5 Förhållningssättet och kärnan i den feministiska utrikespolitiken	13
• Rättigheter:.....	14
• Representation:	14
• Resurser:.....	14
3. Aktörer	14
3.1 Övergripande	14
3.2 Sverige.....	14
3.3 EU och Norden.....	15
3.4 Närområdet, andra ländergrupper och globalt	15
3.5 Multilaterala och globala aktörer.....	16
3.6 Bilaterala aktörer.....	16
4. Verktyg och metoder	16
4.1 Övergripande	16
4.2 Analys och informationsinhämtning	17
4.3 Ansvarsutkrävande och påverkan	18
4.4 Agendasättande, arrangemang, delegationer och besök.....	18
4.5 Alliansbyggande, plattformar, vängrupper.....	19
4.6 Dialog för påverkan och informationsinhämtning.....	19
4.7 Främjande och kompetensutveckling.....	20
4.8 Förhandlingar, uppföljningsmekanismer och översyner	20
4.9 Rutiner för bidragshantering, rutiner, rapportering mm.....	20
4.10 Tjänster i internationella organisationer, institutioner och fredsfrämjande insatser.....	21
5. Ansvarsfördelning, styrning och stöd för utrikesförvaltningens arbete.....	21
5.1 Ansvarsfördelning och styrning	21
5.2 Kommunikationsarbete	22
5.3 Kompetensutveckling, stöd och internt erfarenhetsutbyte	22

Förord

Sveriges feministiska regering har som mål att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det är en målsättning i sig. Men det är också en förutsättning för att nå regeringens utrikespolitiska mål om fred, säkerhet, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling. Därför bedriver vi en feministisk utrikespolitik.

Världen gör framsteg när det gäller jämställdhet. Andelen kvinnor i parlamenten ökar. Fler flickor går i skolan. Men vi ser också tydliga exempel på bakslag. Resultatet är att våld, förtryck och systematisk underordning fortsätter att prägla vardagen för otaliga kvinnor och flickor.

Sverige vill få ett slut på detta. Vi gör det genom att vara en ledande förkämpe för jämställdhet och mänskliga rättigheter. Och genom att – som första land i världen – bedriva en feministisk utrikespolitik.

Den feministiska utrikespolitiken innebär att hela utrikespolitiken omsätter ett systematiskt jämställdhetsperspektiv. I alla delar av politiken verkar vi för att främja flickors och kvinnors representation, rättigheter och resurser.

Kunskap är en grundbult i arbetet. Därför behövs rättvisande statistik, uppdelad på kön och ålder, och analyser som belyser jämställdhetsförhållanden.

Denna handlingsplan anger riktningen för arbetet med den feministiska utrikespolitiken. Målen tydliggör *vad* vi ska göra. Men det finns också anvisningar om *hur* vi ska arbeta, inklusive att synliggöra kvinnor och flickor som aktörer och driva deras rätt och möjlighet att organisera sig och påverka. Medlemskapet i FN:s säkerhetsråd ger oss ännu en plattform för arbetet.

Som ett led i arbetet för genomslag och påverkan arrangerar vi en internationell konferens i Stockholm den 15–17 april 2018, med deltagare från hela världen.

De första tre åren med politiken har varit framgångsrika. Vår politik har satt avtryck på multilateral, regional och bilateral nivå och i relation till samtliga mål i handlingsplanen. Vi har bidragit till konkreta framsteg inom politiska, sociala och ekonomiska områden. Och vi har blivit den globalt starkaste rösten för jämställdhet och för alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.

Margot Wallström

Utrikesminister

Isabella Lövin

Minister för internationellt
utvecklingssamarbete och klimat

Ann Linde

EU- och handelsminister

1. Mål 2015–2018 och indikativa åtgärder för arbetet 2018

Målen nedan anger riktningen för den feministiska utrikespolitiken under 2015–2018. Målen är breda för att motsvara utmaningarna och göra det möjligt att arbeta holistiskt, med samverkande utrikespolitiska verktyg. Därmed ska arbetet bedrivas i linje med politiken för global utveckling, Agenda 2030 och andra nationella och internationella åtaganden. Från och med år 2017 finns också ett internt inriktat mål. Arbetet med målen ska ske i enlighet med avsnitt 2–5 om utgångspunkter, aktörer, verktyg och styrning, liksom med hjälp av de indikativa åtgärder som anges i resten av avsnitt 1.

A. Utrikesförvaltningen ska bidra till alla kvinnors och flickors:

1. fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna
2. frihet från fysiskt, psykiskt och sexuellt våld
3. medverkan i att förebygga och lösa konflikter, och i att bygga fred efter konflikt
4. politiska deltagande och inflytande inom alla samhällsområden
5. ekonomiska rättigheter och egenmakt
6. sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter (SRHR)

B. Utrikesförvaltningens interna arbete ska stödja och manifesteras politiken

Mål 1. Kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna

- Utrikesförvaltningen ska verka för alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna **multilateralt, regionalt, inom EU och bilateralt**. Detta ska bland annat ske inom ramen för förhandlingar och genom dialog, samarbete och stöd och med siktet inställt på att bland annat framhålla individen som rättighetsbärare och motverka diskriminerande lagstiftning.
- Utrikesförvaltningen ska vara drivande för att kvinnor och flickor i **humanitära situationer, på flykt och i migration** ska åtnjuta de mänskliga rättigheterna. Detta ska bland annat ske genom engagemanget i processerna för att ta fram två globala ramverk, ett för flyktingar och ett om migration, som ska antas hösten 2018, samt initiativet *Call to Action on Protection from Gender-based Violence in Emergencies*.
- Utrikesförvaltningen ska motverka att kvinnor och flickor faller offer för prostitution och **människohandel** för sexuella ändamål inklusive genom att bedriva påverkansarbete och sprida information om den **svenska sexköpslagstiftningen**.
- Utrikesförvaltningen ska fortsätta att särskilt belysa jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter i den fortlöpande uppdateringen av utrikesförvaltningens **rapporter om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer** och på landnivå använda både **den bilaterala** och **EU:s politiska dialog** som verktyg för att främja alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.
- Utrikesförvaltningen ska driva på både länders och andra aktörers framtagande och användande av **köns- och åldersuppdelad statistik**.
- Utrikesförvaltningen ska ta fram en **ny global strategi för jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter** inom utvecklingssamarbetet med en indikativ finansiering om 800 miljoner till 1, 2 miljarder kronor under perioden 2018–2022, samt bidra till riktade jämställdhetsinsatser och fortsatt jämställdhetsintegrering av allt utvecklingssamarbete.
- Utrikesdepartementet och Svenska Institutet ska våren 2018 stå värdar för en **internationell konferens** för att bidra till arbetet för global jämställdhet. Utlandsmyndigheter uppmuntras att spegla och fördjupa initiativet med lokala dialoger och/eller arrangemang.

Mål 2. Kvinnors och flickors frihet från fysiskt, psykiskt och sexuellt våld

- Utrikesförvaltningen ska bidra till att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och flickor såväl **normativt som operativt**, inklusive genom att angripa grundorsakerna till våldet. Män och pojkar ska involveras och normer som kopplar ihop maskulinitet och våld ska motverkas.
- Utrikesförvaltningen ska uppmärksamma våld mot kvinnor och flickor och våld i nära relationer och verka för att fler stater ansluter sig till, och genomför, **Istanbulkonventionen**.
- Utrikesförvaltningen ska samverka med alla relevanta aktörer för att motverka könsrelaterat och sexuellt våld i **konflikt och postkonflikt**. Medlemskapet i FN:s säkerhetsråd 2018 och engagemanget i humanitära organisationer ska användas som plattformar för arbetet.
- Utrikesförvaltningen ska bekämpa terroristgruppers könsrelaterade och sexuella våld genom att driva frågorna i internationella antiterrorismforum och genom stöd till aktörer, inklusive civilsamhällesorganisationer, som arbetar mot **våldsbejakande extremism**, radikalisering, rekrytering och destruktiva maskuliniteter.
- Utrikesförvaltningen ska betona länken mellan spridning av **vapen** och könsrelaterat våld. Detta ska bland annat ske genom att driva ett jämställdhetsperspektiv vid den tredje översynskonferensen för FN:s handlingsprogram mot illegal handel med små och lätta vapen samt genom att stärka och finansiera genomförandet av statsparternas åtaganden under FN:s vapenhandelsfördrag ATT (*Arms Trade Treaty*).
- Utrikesförvaltningen ska motverka **straffrihet** för könsrelaterat och sexuellt våld, stärka rättssektorns roll och öka kvinnors och flickors tillgång till rättsväsendet. Samverkan ska bland annat ske med den internationella brottmålsdomstolen (ICC) samt med andra stater i enlighet med den så kallade komplementaritetsprincipen i syfte att öka nationell kapacitet att utreda och lagföra våld som kan utgöra brott mot ICC:s stadga.

Mål 3. Främja kvinnors och flickors medverkan i att förebygga och lösa konflikter, och i att bygga fred efter konflikt

- Utrikesförvaltningen ska använda Sveriges medlemskap i **FN:s säkerhetsråd** för att driva på genomförandet av säkerhetsrådsresolution 1325 och dess efterföljande resolutioner om kvinnor, fred och säkerhet, inklusive genom att systematiskt driva frågan i de landsituationer som står på säkerhetsrådets dagordning, vidareutveckla arbetet i säkerhetsrådets informella arbetsgrupp på området, sprida kunskap till nya säkerhetsrådsmedlemmar om kvinnor, fred och säkerhetsagendan, främja en fördjupning av FN-insatsernas arbete och verka för ständigt bättre rapporterings- och statistikunderlag för säkerhetsrådets diskussioner och beslut, liksom adekvat resurssättning för arbetet inom FN.
- Utrikesförvaltningen ska främja kvinnors och flickors deltagande som aktörer i **fredsprocesser** i konfliktländer inklusive genom att uppmuntra paralleller till det svenska nätverket för kvinnliga medlare samt stödja lokala kvinnliga ledare, kvinnorättsaktivister, kvinnoorganisationer och andra civilsamhällesorganisationer som på olika sätt driver på genomförandet av säkerhetsrådsresolution 1325 och dess efterföljande resolutioner.
- Utrikesförvaltningen ska bidra till att kvinnor och flickor inkluderas och att deras erfarenheter tillvaratas vid utformning av mekanismer och system för **tidig konfliktvarning** och vid konfliktanalyser. Jämställdhetsperspektivet ska även inkluderas i förebyggande insatser mot konflikt, radikalisering och våldsbejakande extremism.
- Utrikesförvaltningen ska verka för att EU, FN, Nato och OSSE anlägger ett jämställdhetsperspektiv i hela sin **fredsfrämjande verksamhet**. Det är av särskild vikt att insatsernas mandat innehåller ett uppdrag om genomförandet av säkerhetsrådsresolution 1325 och att denna uppgift ges tillräckliga resurser, samt inkluderas i rapportering, uppföljning och utvärdering. Inriktningen är att Sverige ska sekondera fler jämställdhetsrådgivare till den fredsfrämjande verksamheten och verka för en jämn könsfördelning på alla nivåer i insatserna.
- Utrikesförvaltningen ska verka för ett jämställdhetsperspektiv på **nedrustnings-, ickespridnings- och vapenkontrollområdet** och för att kvinnliga aktörer deltar i förhandlingar och framtagande av nyckeldokument samt i genomförande av dessa.
- Utrikesförvaltningen ska, i samarbete med berörda departement och myndigheter och genom sina utlandsmyndigheter, följa upp **Sveriges nationella handlingsplan** för genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet. Utrikesförvaltningen ska även **uppmuntra och stödja andra länder** i deras framtagande och genomförande av nationella handlingsplaner för kvinnor, fred och säkerhet.

Mål 4. Kvinnors och flickors politiska deltagande och inflytande inom alla samhällsområden

- Utrikesförvaltningen ska främja kvinnors och flickors **representation**, deltagande och inflytande i institutioner, organisationer och processer på multilateral, regional och bilateral nivå.
- Utrikesförvaltningen ska synliggöra och stödja kvinnliga **människorättsförsvarare**, kvinnorrättsorganisationer och andra aktörer som försvarar kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Lagstiftning och andra åtgärder som begränsar deras handlingsutrymme ska aktivt motarbetas och kvinnliga människorättsförsvarares särskilda utsatthet uppmärksammas.
- Utrikesförvaltningen ska driva **ytrande- och åsiktsfrihet**, inklusive genom att verka för stärkt säkerhet och skydd för bland annat kvinnliga journalister, miljöförsvarare och kulturarbetare. Hot och hat på nätet ska motverkas.
- Utrikesförvaltningen ska följa upp Sidas genomförande av **strategin** för Sveriges utvecklingsamarbete avseende arbetet med de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer 2018–2022 där kvinnors och flickors rättigheter utgör en del.
- Utrikesförvaltningen ska arbeta för ett jämställdhetsperspektiv och för kvinnors representation i **FN:s och EU:s strukturer och externa arbete**, inklusive med hjälp av FN:s reformarbete.
- Utrikesförvaltningen ska driva på jämställdhetsarbetet i de multilaterala **miljö- och klimatfonderna** och i genomförandet av Parisavtalet. Detta kan innebära att verka för strategiska rekryteringar och kvinnors och flickors deltagande i utformning och genomförande av projekt.

Mål 5. Kvinnors och flickors ekonomiska rättigheter och egenmakt

- Utrikesförvaltningen ska arbeta för jämställdhetsintegrering i **handelspolitiken**. Detta ska bland annat ske genom att verka för att EU inkluderar jämställdhet i arbetet inom WTO och EU:s frihandelsavtal och i de hållbarhetsanalyser som görs inför förhandlingarna.
- Utrikesförvaltningen ska verka för kvinnors aktörskap och rättigheter på arbetsmarknaden genom att stödja deras tillgång till **anständigt** och **produktivt arbete**, främja sociala trygghetssystem, agera genom Global Deal och stärka, stödja och synliggöra **kvinnligt företagande** och kvinnliga affärsnätverk.
- Utrikesförvaltningens ska använda **främjandearbetet** för positiva effekter på jämställdhet och för kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna, inte minst genom relevanta myndigheter och strategier.
- Utrikesförvaltningen ska driva på det **hållbara företagandet** så att allt fler företag gör alltmer för att bidra till jämställdhet och kvinnors ekonomiska rättigheter.
- Utrikesförvaltningen ska stödja kvinnors och flickors tillgång till livslång **utbildning** av god kvalitet.
- Utrikesförvaltningen ska motverka **lagstiftning** som inskränker kvinnors och flickors rättigheter till land, arv och ägande och möjligheter att välja yrke, exempelvis genom bilaterala kontakter och genom aktivt deltagande i FN:s universella granskningsmekanism (Universal Periodic Review).
- Utrikesförvaltningen ska bedriva och främja **hållbar upphandling** samt framtagande och beaktande av studier, utvärderingar och konsekvensanalyser om kvinnors ekonomiska rättigheter och egenmakt.

Mål 6. Kvinnors och flickors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter (SRHR)

- Utrikesförvaltningen ska fördjupa sitt arbete för **sexuell hälsa och sexuella rättigheter** genom att bland annat förebygga sexuella trakasserier, försvara allas rätt att bestämma över sin egen kropp och sexualitet utan diskriminering, våld och tvång samt bekämpa påtvingade, tidiga och barnäktenskap.
- Utrikesförvaltningen ska främja tillgången till **reproduktiv hälsa och reproduktiva rättigheter** genom att arbeta för ökad tillgång till sex- och samlevnadsundervisning, preventivmedel och rådgivning, lagliga och säkra aborter, test och behandling av sexuellt överförbara sjukdomar samt vatten, sanitet och hygien.
- Utrikesförvaltningen ska verka för allas tillgång till SRHR i alla relevanta utrikespolitiska fora, inklusive **FN** och dess fonder och program, liksom i alla kontexter, inklusive **humanitära kriser**.
- Utrikesförvaltningen ska driva på arbetet för SRHR i **EU** genom att verka för att unionen stärker sin position, samsyn och finansiering på området.
- Utrikesförvaltningen ska bredda sina strategiska bilaterala, regionala och globala **partnerskap** för SRHR i syfte att ytterligare effektivisera samarbetet, bevara och stärka internationella överenskommelser på området och bredda ansvarstagandet för det finansiella stödet.
- Utrikesförvaltningen ska motverka **normer** som försvårar för kvinnor och flickor och hbtq-personer att åtnjuta sin sexuella och reproduktiva hälsa och sina rättigheter. Detta ska ske genom att arbeta med både män, pojkar, kvinnor och flickor, som alla är centrala aktörer i att påverka dessa normer.

B. Indikativa åtgärder för utrikesförvaltningens interna arbete

- Utrikesförvaltningen ska vidareutveckla sin **mål- och resultatstyrning** på ett sätt som underlättar planering, styrning, resursallokering, resultat av arbetet med den feministiska utrikespolitiken.
- Utrikesförvaltningen ska tillämpa **jämställdhetsbudgetering** och jämställdhets-integrera departementets interna resursallokering och därmed bidra till styrning och uppföljning av arbetet med den feministiska utrikespolitiken.
- Utrikesförvaltningen ska fortsätta att systematiskt jämställdhetsintegrera interna dokument såsom **riktlinjer och mallar** och se över behovet av nya verktyg till stöd för politiken och handlingsplanens genomförande, inklusive vad gäller metodutveckling, inhämtning och resultatuppföljning av köns- och åldersuppdelad statistik.
- Utrikesförvaltningens alla delar ska ytterligare intensifiera sitt **kommunikationsarbete** om den feministiska utrikespolitiken och dess metoder och resultat.
- Utrikesförvaltningen ska fortsätta sitt arbete med att jämställdhetsintegrera **bidragshanteringen** och se vad mer som kan göras för att stärka kedjan från jämställdhetsanalys och bidragsutbetalning till återrapportering och resultat.
- Utrikesförvaltningen ska sträva efter jämställdhet vid **rekryteringar och tillsättningar** på alla nivåer, såväl på UD som på utlandsmyndigheterna, inklusive vad gäller lokalanställda, honorärkonsuler och handelssekreterare.
- Utrikesförvaltningen ska fortsätta sitt interna arbete med att **förebygga, utreda och åtgärda sexuella trakasserier**.
- Utrikesförvaltningen ska sträva efter jämställdhet vid **nomineringar** av svenskar till internationella tjänster och överlag öka erfarenhetsutbytet om, och vässa den strategiska samordningen av, representationsfrågorna.
- Utrikesförvaltningen ska vidareutveckla och stärka jämställdhetsperspektivet i all sin **kompetensutveckling** och fortsätta satsa på riktade och specialiserade jämställdhetsutbildningar.
- Utrikesförvaltningen ska fortsätta stärka jämställdhetsperspektivet i det **konsulära arbetet** särskilt vad gäller frågor som rör kvinnor, barn och unga vuxna. Genom ökad specialisering, ytterligare resurser och utökat samarbete med relevanta aktörer ska både det förebyggande arbetet och den konkreta hjälpen till personer som riskerar, eller utsätts för, tvångsäktenskap, könsstympning eller hot och våld i nära relation (vid resa utomlands) förbättras.
- Utrikesförvaltningen ska fortsätta att jämställdhetsintegrera förvaltningens **säkerhetsarbete** samt fortsätta att jämställdhetsintegrera arbetet med utlandsorganisationens **fastigheter**.
- Utrikesförvaltningen ska se till att **framtida handlingsplaner** utformas på ett sätt som möjliggör bibehållen effektivitet, liksom hållbarhet och samstämmighet med övriga RK.

2. Utgångspunkter och förhållningssätt

2.1 Övergripande

Den feministiska utrikespolitiken tar sin utgångspunkt i folkrättsligt bindande åtaganden och andra överenskommelser, av vilka ett antal nämns nedan. Den feministiska utrikespolitiken tar också sin utgångspunkt i nationella politiska mål och i utrikesförvaltningens förhållningssätt.

2.2 Internationella utgångspunkter och EU-utgångspunkter

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och konventioner såsom:
  - konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter,
  - konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter,
  - konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor,
  - konventionen om barnets rättigheter,
  - konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning,
  - konventionen om avskaffande av rasdiskriminering,
  - tilläggsprotokollet om förebyggande, bekämpande och bestraffande av handel med människor, särskilt kvinnor och barn, till konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet.
- Deklarationerna och handlingsplanerna från FN:s kvinnokonferens i Peking respektive befolkningskonferens i Kairo och uppföljande konferenser.
- FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet och efterföljande resolutioner.
- Agenda 2030 om hållbar utveckling och överenskommelserna från konferenserna om utvecklingsfinansiering.
- Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, liksom bland annat Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Istanbulkonventionen).
- 1949 års Genèvekonventioner om skydd för krigens offer, med tilläggsprotokoll.
- Romstadgan för den Internationella brottmålsdomstolen.
- Flyktingkonventionen från 1951 samt dess tilläggsprotokoll från 1967.
- Fördraget om Europeiska unionen
- EU:s plan för jämställdhet och kvinnors egenmakt i EU:s yttre förbindelser 2016–2020, EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2015–2019, EU:s samlade ansats till säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet samt relevanta riktlinjer, rådsslutsatser med flera dokument.

2.3 Nationella utgångspunkter

Den feministiska utrikespolitiken är en del av regeringens samlade arbete för jämställdhet och bidrar på så sätt till att förverkliga det övergripande jämställdhetspolitiska målet: ”Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv”. Utifrån det övergripande mål för den nationella jämställdhetspolitiken arbetar regeringen utifrån sex underliggande mål:

- En jämn fördelning av makt och inflytande.
- Ekonomisk jämställdhet.
- Jämställd utbildning.
- En jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.
- Jämställd hälsa.
- Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Andra nationella utgångspunkter är Politiken för global utveckling, den nationella handlingsplanen för genomförandet av FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet, den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, policyramverket för svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd, liksom skrivelsen om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik och regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter.

2.4 Jämställdhetsintegrering i Regeringskansliet

Regeringen har beslutat att Regeringskansliet ska integrera ett jämställdhetsperspektiv i all sin verksamhet 2016–2020 (S2016/01917/JÄM, S2016/04472/JÄM). De åtaganden som Utrikesdepartementet gör på området framgår av denna årliga handlingsplan.

Jämställdhetsintegrering innebär att jämställdhet ska beaktas i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla steg av processen, och att detta ska göras av de aktörer som normalt sett deltar i beslutsfattandet. Jämställdhetsministern har ett samordningsansvar för regeringens jämställdhetspolitik och ansvarar också för att samordna regeringens arbete med jämställdhetsintegrering i Regeringskansliet och stödja departementen i deras utveckling, uppföljning och utvärdering av uppnådda resultat.

RK-beslut Jämställdhetsintegrering i RK 2016–2020 (FA2016/00907/PROT) anger hur arbetet med jämställdhetsintegrering ska bedrivas inom Regeringskansliet.

2.5 Förhållningssättet och kärnan i den feministiska utrikespolitiken

Den feministiska utrikespolitiken är även ett förhållningssätt som innebär att utrikesförvaltningens arbete ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv, och som kan sammanfattas i tre ”R”:

- **Rättigheter:**
Utrikesförvaltningen ska verka för alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna, inklusive genom att motverka alla former av våld och diskriminering som begränsar deras handlingsutrymme.
- **Representation:**
Utrikesförvaltningen ska verka för kvinnors deltagande och inflytande i beslutsprocesser på alla nivåer och inom alla områden, och eftersträva dialog med kvinnliga företrädare på alla nivåer, inklusive inom civilsamhället.
- **Resurser:**
Utrikesförvaltningen ska verka för att resurser fördelas så att jämställdhet, och alla kvinnors och flickors lika möjligheter att åtnjuta de mänskliga rättigheterna, främjas. Utrikesförvaltningen ska också verka för riktade insatser för olika målgrupper.

Ett fjärde ”R” innebär att arbetet alltid ska utgå från realitet och analys, vilket utvecklas i avsnitt 4.

3. Aktörer

3.1 Övergripande

Den feministiska utrikespolitikens handlingsplan ska genomföras av hela utrikesförvaltningen. Utrikesförvaltningen ska verka för breda partnerskap och allianser i genomförandet av handlingsplanen och de internationella åtagandena för jämställdhet.

Utrikesförvaltningen ska inkludera män och pojkar i förändringsarbetet för jämställdhet. Detta är avgörande för att åstadkomma reell och hållbar förändring i syfte att uppnå såväl jämställdhet som förändrade maktförhållanden. Diskriminerande könsnormer är ett hinder för alla människors möjligheter att nå sin fulla potential och bidra till en positiv samhällsutveckling.

3.2 Sverige

Politiken och handlingsplanen ska genomföras i samarbete med övriga Regeringskansliet. Arbetet ska även ske i samverkan med statliga myndigheter. Som ett led i detta ska Utrikesdepartementet fortsätta att se över sina myndigheters styrande dokument (inklusive instruktioner, regleringsbrev, tematiska/regionala/ bilaterala strategier med flera styrdokument) för att säkerställa att styrning och uppföljning ligger i linje med den feministiska utrikespolitiken. Utrikesdepartementet ska även säkerställa att nya styrdokument står i samklang med denna politiska inriktning.

En tematisk strategi inom utvecklingssamarbetet för global jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter 2018–2022 tas fram.

Arbetet ska vidare bedrivas i dialog med ett brett spektrum av andra aktörer i det svenska samhället, exempelvis kvinno-, ungdoms- och människorättsorganisationer, trossamfund, näringslivet, fackliga organisationer och universitet.

3.3 EU och Norden

EU:s gemensamma utrikespolitik är ett centralt verktyg för genomförandet av den feministiska utrikespolitiken. Utrikesförvaltningen ska kontinuerligt säkerställa att EU:s jämställdhetsmål genomsyrar unionens arbete i alla led. Detta ska ske genom samverkan med EU:s medlemsstater på både huvudstads- och landnivå, genom samarbete med EU:s institutioner och delegationer och genom strategiskt påverkans- och förhandlingsarbete i Bryssel. Som ett led i detta ska utrikesförvaltningen bland annat samarbeta med Europaparlamentet och med de delar av EU-systemet som har som särskild uppgift att driva jämställdhetsfrågorna, såsom EEAS högnivårådgivare för jämställdhet och säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet, samt andra relevanta funktioner, institutioner och nyckelaktörer.

Samarbetet mellan de nordiska länderna är ännu en plattform för att aktivt bedriva en feministisk utrikespolitisk dialog inom och utom EU och FN. Under 2018 är Sverige ordförande i Nordiska ministerrådet. I de svenska ordförandeskapsprioriteringarna ingår ett stärkt fokus på jämställdhetsintegrering av all verksamhet inom Nordiska ministerrådet. Teman som kommer att tas upp under ordförandeskapet är bland annat jämställdhet på arbetsmarknaden och män och jämställdhet.

3.4 Närområdet, andra ländergrupper och globalt

Genomförandet av den feministiska utrikespolitiken ska inbegripa dialog och samarbete med länder och ländergrupperingar både i närområdet, regionalt och globalt. Här ska Sverige agera både med sina egna verktyg och genom EU.

Jämställdhet är en tydlig och genomgående prioritering under det svenska ordförandeskapet i Barentsrådet, 2017–2019 och i Östersjöstaterna råd, 1 juli 2017–30 juni 2018.

I närområdet ska utrikesförvaltningen exempelvis aktivt driva jämställdhetsfrågor inom ramen för den europeiska grannskapspolitiken och Östliga partnerskapet, liksom inom utvidgningspolitiken i relation till såväl nuvarande som potentiella kandidatländer.

I övriga världen ska dialog och samverkan ske med sammanslutningar av länder och regioner. Hit hör, bland många andra, Sydostasiatiska nationers förbund (Asean), Afrikanska Unionen (AU), Amerikanska samarbetsorganisationen (OAS), Islamiska samarbetsorganisationen (OIC) och Arabförbundet.

3.5 Multilaterala och globala aktörer

Den feministiska utrikespolitiken ska genomföras genom, och i samarbete med, multilaterala organisationer och aktörer där Sverige är medlem eller delägare eller agerar via EU.

Dessa organisationer och aktörer inkluderar bland annat FN och dess fonder, program och fackorgan, liksom FN:s säkerhetsråd där Sverige ingår som medlem under åren 2017–18. Bland aktörerna ingår även Världsbanken, de regionala utvecklingsbankerna, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), Europarådet, Världshandelsorganisationen (WTO), Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), Internationella Rödakorskommittén (ICRC), Internationella Brottmålsdomstolen (ICC), Internationella dialogen för fredsbyggande och statsbyggande med flera.

Utrikesförvaltningen ska också, där det är möjligt och lämpligt, samverka med andra aktörer som har global räckvidd och kan stärka jämställdhetsarbetet. Hit hör såväl enskilda individer som filantropiska organisationer och internationella (inklusive svenska) företag, med flera. Hit hör också forum som syftar till att skapa en global kultur präglad av dialog, respekt och universella värden såsom *United Nations Alliance of Civilizations*, Unionen för Medelhavet och Anna Lindh-stiftelsen.

3.6 Bilaterala aktörer

Den feministiska utrikespolitiken ska genomföras i samarbete och dialog med bilaterala aktörer på lokal, regional och nationell nivå. Den bilaterala miljön rymmer en uppsjö av aktörer, inklusive företrädare för regeringar, politiska partier, fackliga organisationer, näringslivet, universitet, media, civilsamhällesorganisationer och trossamfund med flera.

Den specifika kontexten avgör vilka aktörer som är viktigast att interagera med för att nå målen för den feministiska utrikespolitiken. Utrikesförvaltningen ska emellertid generellt öka kontakten med kvinnorrättsförsvare, folkvalda kvinnor, fackförbund, politiska rörelser och civilsamhällesorganisationer i syfte att synliggöra kvinnor som politiska aktörer och stötta kvinnors rätt och möjligheter att organisera sig och utöva politisk makt och politiskt inflytande.

Utrikesförvaltningen ska också synliggöra och stärka kvinnor som ekonomiska aktörer genom att öka sina kontakter med kvinnliga företagare och affärsnätverk och med juridiska aktörer som verkar för kvinnors stärkta ekonomiska rättigheter.

4. Verktyg och metoder

4.1 Övergripande

Den feministiska utrikespolitiken innebär att utrikesförvaltningen ska anlägga ett systematiskt rättighets- och jämställdhetsperspektiv

- i den fortlöpande verksamheten, från analys till uppföljning och ny analys
- inom alla politikområden.

Utrikesförvaltningen ska utnyttja den omfattande kunskap som redan finns inom förvaltningen och andra svenska myndigheter för att driva jämställdhetsarbetet framåt. Detsamma gäller befintlig kunskap och analys inom de multilaterala organisationerna.

Utrikesförvaltningen har också en webbutbildning att tillgå som stöd. Se mer i avsnitt 5.3.

4.2 Analys och informationsinhämtning

Utrikesförvaltningen ska löpande beakta hur verksamheten kan bidra till ökad jämställdhet och ett stärkande av kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Detta kan ske genom jämställdhetsanalyser i relevanta handlingsplaner och strategier.

För att vara rättvisande ska analyserna ta hänsyn till att kvinnor och flickor, män och pojkar, inte är homogena grupper utan har olika identitet, behov, inflytande och livsvillkor. Analysen måste därför beakta fler faktorer än kön, såsom ålder, geografisk hemvist, socioekonomisk status, könsidentitet och könsuttryck, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, funktionsvariation, utbildningsnivå, trosuppfattning och religion.

Utrikesförvaltningen ska också använda sig av jämställdhetsanalyser baserad på köns- och åldersuppdelad statistik, i rapportering och fortlöpande verksamhet. Som ett led i detta ska utrikesförvaltningen efterlysa den typen av data om den saknas hos bilaterala och multilaterala aktörer samt civilsamhällesorganisationer eftersom det utgör en förutsättning för att kunna göra en jämställdhetsanalys.

Utrikesförvaltningen ska, vid sidan om inhämtning av kvantitativa data, även beakta och efterfråga kvalitativ rapportering från såväl multilaterala som bilaterala och andra källor (inklusive EU).

Forskningen om betydelsen av jämställdhet inom områden som berör utrikespolitiken växer mycket snabbt. Det är centralt att finna sätt att ta tillvara denna forskning i genomförandet av planen.

De mönster som framträder i analysarbetet och informationsinhämtningen ska relateras till målen för den feministiska utrikespolitiken och användas för att utveckla arbetet för jämställdhet.

4.3 Ansvarsutkrävande och påverkan

Utrikesförvaltningen ska verka för att EU samt bilaterala, multilaterala och internationella aktörer och institutioner:

- har lagstiftning, respektive styrdokument, som utgår från internationell rätt och internationella överenskommelser, och genomgående följer dessa regelverk,
- använder ett intersektionellt perspektiv i jämställdhetsanalyser och annat arbete,
- tar fram köns- och åldersuppdelad statistik,
- höjer sin kompetens om jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter,
- höjer sin kompetens och stärker sitt förebyggande arbete mot diskriminerande regler, normer och stereotyper kring kön, könsidentitet, könsuttryck och sexuell läggning,
- bedriver en aktiv organisations- och personalpolitik som skapar icke-diskriminerande organisationsstrukturer och främjar jämställdhet, inklusive fler kvinnor i ledande positioner,
- avsätter resurser för arbete med jämställdhet och kvinnors, flickors och hbtq-personers mänskliga rättigheter, inklusive personella resurser och expertis för jämställdhetsarbete.

Som ett led i detta arbete ska utrikesförvaltningen aktivt samverka med existerande ansvarsutkrävande mekanismer och verka för konkreta framsteg för alla kvinnor och flickor.

Utrikesförvaltningen ska samverka med de multilaterala aktörerna och använda Sveriges styrelseuppdrag, delägarskap, medlemskap, partnerskap och andra verktyg för att driva på såväl normativt som operativt arbete för jämställdhet och kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Utrikesförvaltningens strategier för multiorganen ska användas för att betona och följa upp aktörernas jämställdhetsarbete med inriktning på att arbetet ska leda till konkreta resultat.

4.4 Agendasättande, arrangemang, delegationer och besök

Utrikesdepartementet ska vid relevanta möten, konferenser eller sidoarrangemang lyfta fram jämställdhetsfrågor och förändringsaktörer för jämställdhet och kvinnors och flickors åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Utlandsmyndigheterna ska göra detsamma inom sina respektive verksamhetsområden och kontexter.

Utrikesförvaltningen ska jämställdhetsintegrera de aktiviteter som Sverige deltar i, arrangerar eller stöder finansiellt, såväl bilateralt som multilateralt. Utrikesförvaltningen ska, som ett led i detta, använda denna typ av plattformar för att synliggöra, och därmed stärka, kvinnor, flickor och hbtq-personer som aktörer och säkra att tillgänglig kompetens tillvaratas.

Utrikesförvaltningen ska kontinuerligt se över sammansättningen av sina besöksprogram och delegationer och förhandlingsteam så att dessa i så stor utsträckning som möjligt är jämställdhetsintegrerade och bidrar till att synliggöra kvinnor, flickor och hbtq-personer som aktörer. Tydliga förväntningar ska ställas på företag kring hållbart företagande i samband med att de följer med på främjarresor utomlands, som även inkluderar förväntningar att främja jämställdhet när man gör affärer utomlands.

4.5 Alliansbyggande, plattformar, vängrupper

Utrikesförvaltningen ska bygga allianser och plattformar för genomförandet av de internationella åtagandena för jämställdhet och alla kvinnors och flickors rättigheter. Med hjälp av dessa allianser och plattformar ska utrikesförvaltningen skapa ett brett partnerskap för jämställdhet.

Global Deal är ett exempel på en plattform som främjar jämställdhet genom att verka för bättre arbetsvillkor och produktiva arbetstillfällen för kvinnor. På det bilaterala planet kan nätverk och allianser ta sig otaliga uttryck (EU-konstellationer, CSO-samråd, enstaka informella dialogpartners, lunchsammankomster som kan användas som kontinuerligt bollplank och dras samman vid besök etc).

4.6 Dialog för påverkan och informationsinhämtning

Jämställdhet och alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna, inklusive sexuella och reproduktiva rättigheter, ska kontinuerligt tas upp i dialogen med officiella företrädare för stater, EU, multilaterala organisationer och andra relevanta aktörer. Frågorna ska vara centrala, integrerade och ömsesidigt förstärkande delar av dialogen – vare sig det handlar om utrikes- och säkerhetspolitik, utvecklingspolitik, handelspolitik eller främjande. Dialog med både kvinnliga och manliga politiska, militära, religiösa och ekonomiska beslutsfattare är central.

Även om framstegen har varit betydande möter arbete för kvinnors, flickors och hbtq-personers rättigheter ofta, och i vissa sammanhang ett alltmer aktivt, motstånd. Utrikesförvaltningen ska bemöta sådant motstånd genom att stå upp för Sveriges värderingar och presentera starka konkreta argument och välgrundade analyser. Betydelsen av kunskap, statistik och jämförbara data kan inte underskattas för att påverka och skapa opinion. Samtidigt ska den feministiska utrikespolitiken bidra till dialog och genomföras på ett sätt som ger största möjliga genomslag. Att diskutera svenska och internationella erfarenheter, utmaningar och lösningar kan i vissa lägen vara en väg framåt. Ett annat sätt kan vara att lyfta fram lärande goda exempel (eng. *good practices*) från såväl länder som organisationer. Ännu en väg kan vara att, utöver rättighetsperspektivet, belysa det effektiva och hållbara i att investera i jämställdhet, öka förvärvsfrekvensen och stärka hela samhällets humankapital.

Dialog med internationella, nationella och lokala kvinno- och fredsorganisationer, liksom med andra människorätts- och civilsamhällesorganisationer, är centralt för att stötta och synliggöra dem. Det är också av avgörande betydelse att ta del av dessa aktörers kunskap, problemanalys och förslag i syfte att skapa förutsättningar för hållbara lösningar.

4.7 Främjande och kompetensutveckling

Utrikesförvaltningen ska utnyttja Sverigefrämjandet för att driva jämställdhet samt kvinnors och flickors rättigheter, dels som en enskild agenda, dels som en del av Sverigebildan. Som ett led i detta ska arbetet med främjandeplaner användas för att kartlägga utlandsmyndigheternas jämställdhetsfrämjande.

Utrikesförvaltningen och dess myndigheter ska kunna bidra med riktad kompetensutveckling för att exempelvis säkerställa att potentiella förändringsaktörer i ledande positioner får kunskap om jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter.

4.8 Förhandlingar, uppföljningsmekanismer och översyner

Utrikesförvaltningen ska använda förhandlingar, översynskonferenser och uppföljningsmekanismer för att säkerställa att kvinnors och flickors rättigheter och deltagande stärks. Detta gäller bland annat arbetet i kvinnokommissionen (CSW) och befolkningskommissionen (CPD), genomförandet av Agenda 2030, förhandlingarna i MR-rådet och inom EU:s utvidgningspolitik. Även EU:s interna jämställdhetsarbete, EU:s handlingsplan för jämställdhet och kvinnors egenmakt i externa relationer 2016–2020 och det fleråriga finansiella ramverket för 2014–2020 (*Multiannual Financial Framework*) är centrala.

Regionala överenskommelser och översyner kan i detta sammanhang ha stor betydelse för möjligheterna att driva jämställdhetsfrågorna.

Utrikesförvaltningen ska bidra till att Europeiska unionens råd antar slutsatser och andra politiska dokument som stärker EU:s jämställdhetsarbete, såväl internt som i den externa politiken. EU:s handlingsplan för jämställdhet och kvinnors egenmakt i externa relationer 2016–2020 är vägledande i EU:s externa politik.

4.9 Rutiner för bidragshantering, rutiner, rapportering mm

Utrikesförvaltningen ska säkerställa att dess process för bidragshantering följer regeringsbeslut och Regeringskanslibeslut om jämställdhetsintegrering. Större vikt ska läggas vid jämställdhetsintegrering vid beslut om fördelning av bidrag. Jämställdhetsanalyser ska ingå som en del i beredningen och principer om jämställdhetsbudgetering tillämpas. Medel inom de anslagsposter inom internationellt bistånd, internationell samverkan samt handel- och främjande som Utrikesdepartementet disponerar eller beslutar om ska utnyttjas mer strategiskt för att främja jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter.

Utrikesförvaltningen ska fortsätta arbetet med att säkerställa att mallar och rutiner bidrar till att integrera ett jämställdhetsperspektiv i verksamheten.

Utrikesförvaltningen ska fortsätta att särskilt belysa jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter, inklusive SRHR, i den fortlöpande uppdateringen av utrikesförvaltningens rapporter om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer. Utrikesförvaltningen ska även integrera jämställdhetsperspektivet i annan rapportering.

4.10 Tjänster i internationella organisationer, institutioner och fredsfrämjande insatser

Utrikesförvaltningen och dess utsändande myndigheter ska använda sekonderingsarbetet som ett instrument för ökad jämställdhet. Detta ska göras genom att aktivt eftersträva jämställdhet vid nomineringar till internationella poster och även säkerställa att kunskap och kompetens om jämställdhet finns hos de representanter/tjänstemän som Sverige utser och sänder ut. Detta ska också göras genom att identifiera, och nominera svenska experter till, strategiska tjänster som genom sin tjänstenivå eller sitt tjänsteinnehåll kan bidra till att driva på det internationella arbetet för jämställdhet. Utrikesförvaltningen ska också verka för att multilaterala aktörer och internationella institutioner bedriver en aktiv organisations- och personalpolitik som skapar icke-diskriminerande organisationsstrukturer och främjar jämställdhet, inklusive fler kvinnor i ledande positioner.

5. Ansvarsfördelning, styrning och stöd för utrikesförvaltningens arbete

5.1 Ansvarsfördelning och styrning

Chefernas ledarskap och ansvarstagande är avgörande för att den feministiska utrikespolitiken ska få genomslag i verksamheten och genomföras i enlighet med handlingsplanen. Ansvaret ligger på chefer på såväl politisk som tjänstemannanivå och innefattar allt från att lägga upp verksamheten i enlighet med planen till att skapa utrymme för att såväl de själva som deras medarbetare ska kunna ägna sig åt den kompetensutveckling, analys och uppföljning som ingår i arbetet med planen och politikutvecklingen.

Handlingsplanen ingår i utrikesförvaltningens verksamhetsplanerings- och resursprocess. Därmed ska handlingsplanen och arbetet med den feministiska utrikespolitiken, inklusive budgetallokeringar, ingå i ordinarie verksamhetsplanering-, styrning och uppföljning samt i den löpande dialogen mellan Utrikesdepartementet och utlandsmyndigheterna. I denna dialog bör utrikesförvaltningen beakta de många goda förslag som både utlandsmyndigheter och enheter har om hur den feministiska utrikespolitiken kan fortsätta att drivas framåt i olika sammanhang.

Uppföljning och analys är centralt i arbetet med att åstadkomma konkreta framsteg. Tanken med en årlig handlingsplan är just att utrikesförvaltningen ska kunna använda sina erfarenheter, dialoger och faktainsamlingar i vidareutvecklingen av arbetet. En annan tanke med en årlig plan är att arbetet ska kunna följas av andra och ge möjlighet till ansvarsutkrävande och förslag från externa aktörer.

En intern samrådsgrupp bestående av medarbetare som är fokuspunkter för den feministiska utrikespolitiken på respektive enhet har inrättats och bidrar till att utveckla arbetet med politiken. Gruppen leds av jämställdhetsambassadören. Chefernas involvering och stöd till gruppen är avgörande.

5.2 Kommunikationsarbete

Utrikesförvaltningen ska kommunicera om den feministiska utrikespolitiken både internt och externt. Kommunikationsenheten och berörda enheter tar fram informationsmaterial som stödjer arbetet, bland annat med fortsatta satsningar inom ramen för #EqualityMakesSense och #MoreWomenMorePeace.

Under 2018 ligger fokus för kommunikationen främst på två större händelser. Den ena är en satsning den 8 mars på den internationella kvinnodagen på så kallade edit-a-thons, eller skrivstugor, för att öka representationen av kvinnor på Wikipedia. Den andra stora kommunikationsinsatsen under året sker i samband med den jämställdhetskongressen, *Shaping New Realities – The Stockholm Forum on Gender Equality*, som Svenska Institutet (SI) och UD står värdar för i Stockholm under våren 2018. Kongressen ska bidra till utbyte av erfarenheter, metoder och verktyg som kan stärka jämställdhetsarbetet och bidra till gemensamma lösningar på globala utmaningar. Utlandsmyndigheter uppmuntras att spegla kongressen med lokala dialoger och/eller arrangemang.

Därtill kommer utrikesförvaltningens intranät att löpande uppdateras och hållas levande, detsamma gäller temasidan på regeringen.se. De återkommande skildringarna som belyser politiken i praktiken fortsätter också på swemfa.se/feministforeignpolicy.

5.3 Kompetensutveckling, stöd och internt erfarenhetsutbyte

Jämställdhet och mångfald är en prioritering i utrikesförvaltningens kompetensförsörjningsplan 2015–2018. I linje med detta har en webbutbildning tagits fram för att stödja genomförandet av den feministiska utrikespolitiken. Utbildningsmoment och diskussioner om jämställdhet och alla kvinnors och flickors åtnjutande av de mänskliga rättigheterna ingår även i utbildningar för chefer och för nyanställda (inklusive diplomatprogrammet), liksom i chefs- och regionmöten med flera forum. Några chefer i nyckelpositioner ges också möjlighet till stöd i att jämställdhetsintegrera sin verksamhet genom ett Gender Coach-program.

Till stöd för genomförandet av den feministiska utrikespolitiken finns ett omfattande material på utrikesförvaltningens intranät samt på temasidan på regeringen.se. Ett annat exempel på stöd är ett material som syftar till att underlätta för arbetet med att föra en effektiv dialog om SRHR (*Dialog för förändring: Ett material till stöd för policydialog om SRHR*) som återfinns på regeringen.se. Vidare pågår en särskild satsning på att höja utrikesförvaltningens kompetens i hbtq-frågor.

Parallellt med detta ska Utrikesdepartementet fortsätta stärka sin dialog med berörda myndigheter i syfte att bredda sin kunskapsbas och vidareutveckla informationsmaterial, utställningar, seminarier och artiklar om jämställdhet inom ramen för Sverigefrämjandet och den offentliga diplomatin.

